

Något om Ludvigs mor Marie Nordström

Mary (Marie) Sarah Nordström, f. Parfitt beskrivs som en tillbakadragen och drömmande, alternativt tillknäppt och prudentlig kvinna.

Men bakom den svala och för det mesta behärskade ytan hade rasat stormar och funnits besvikelser.

Sarah Marie Parfitt föddes den 18 maj 1860 i Paris där familjen just då bodde, som femte barnet till den engelske industrimannen och uppfinnaren John Spalding Parfitt och miss Louisa Grant. Marie skickades genast efter födelsen ut på landet nära Versailles till en amma. Modern lämnade man och barn och for till Amerika varifrån hon aldrig återvände. Under ungefär åtta år stannade Marie kvar i ammans familj och fann en lekkamrat i ammans dotter; hon blev Maries "fostersyster". Flickorna gick tillsammans i byns katolska skola och fick utmärkelsen "Jungfru-Mariebarn". Då flickan var åtta-tio år kom en dag faderns syster, fru Samways, som skötte hans hem efter hustruns rymning, och hämtade Marie till England. Enligt Marika Stiernstedt kom Marie som barn aldrig över den brutala flytten från "den glada Île-de-France-byn till den strikta, grå nordengelska staden" – Birmingham. Å andra sidan var det i vuxen ålder det engelska parklandskapet Marie saknade och drömde om.

I England gick hon i skola, läs "uppfostrades", i en flickpension i staden Weston-super-Mare vid Bristolkanalen.

Vid sjutton års ålder började hon enligt *en* källa ett arbete som språklärlarinna i en pension i Hamburg.

Uppgifterna skiljer sig här åt.

Marika Stiernstedt skriver att Marie vistades i den tyska pensionen för anläggande av en sista förberedande "bildningsferiessa" innan det var tanke på giftermål, då fadern plötsligt avled. Marie var 19 år. Ingenting fanns att ärva. Återstod för miss Parfitt att försörja sig på det för flickor av god familj sedvanliga sättet, som guvernant. Hon var inte "anybody" miss Parfitt. Det sägs – något som hittills inte har kunnat beläggas genom släktforskning – att hon på mödernet var släkt med nordstatsgeneralen och senare USA:s president Ulysses Grant (1822–1885).

Sonen Ludvig påstår i sin biografiska – autofiktiva – och underbart underhållande roman *Planeten Markattan* att det var miss Parfitt som satte i en annons i *Stockholms Dagblad*.

"Engelska, 20 år född i Paris, uppfostrad i England, utbildad till lärarinna i Tyskland, är villig antaga god guvernantplats i Sverige."

Enligt samma "källa" svarade Anshelm ögonblickligen på annonsen och "... så kom hon, liten, späd, med Englands blåaste ögon, en hy som en genomskinlig aftonhimmel [...] Då gapade hela Öbacka och sade: – Det är inte en människa! Det är en dröm!"

Här går uppgifterna åter isär.

Marika S. skriver att Marie svarade på en annons Anshelm Nordström hade satt in i en utländsk tidning.

Exakt när den unga damen anlände till Härnösand vet vi inte; prästen verkar ha slarvat med uppgifter i inflyttningslängderna. I annat fall måste det ha "sagt klick" ganska omedelbart – ja, för Anshelm tycks det ju ha gjorts det – mellan miss Parfitt och kamrer Nordström för Marie står som inflyttad 26/2 1881 och giftermålet med den 16 år äldre änkemannen Anshelm Nordström skedde kort efteråt, 29/3.

Det var för att undervisa de tre flickorna Nordström miss Parfitt hade kommit till Härnösand, "men ödet ville annorlunda". Hon blev maka och mor, framför allt mor.

Unga fru Nordström fick mellan 22 och 24 års ålder fyra barn. Ludvig som var äldst föddes 25/2 1882. Hans tvillingbror Gustaf Oskar som är bokförd dagen därpå den 26, dog i lunginflammation efter två månader och två dagar.

Flykten till England. Ett knappt år efter Ludvigs födelse och då fru Nordström var gravid med Alfred Edmund tog hon Ludvig på armen och reste till sin bror i Birmingham.

Skulle Marie återvända till Härnösand (eller tänkte hon följa sin mors mönster)? Hon svarar sin sonhustru Marika S. att det nog var så att hon tänkt lämna Sverige för gott. Men maken reste efter och hämtade hem henne.

Sammantaget födde Marie Nordström åtta barn, av vilka fyra nådde vuxen ålder, Ludvig, Hilding, Alfred och Mary.

Nummer tre och fyra i barnaskaran, Alfred Edmund och Astrid Emma dog i scharlakansfeber med två dagars mellanrum i november 1886. Ludvigs älskade bror Thorsten "Tesse" dog i leukemi vid sex års ålder.

Äktenskapet mellan Marie och Anshelm blev inte lyckligt. Till temperamentet var de alltför olika. Ludvig skildrar i sina noveller osämjan i hemmet, föräldrarnas gräl, deras "ständiga inbördes strider".

Efter Anshelm Nordströms död i september 1908, man bodde då i Gränna, bytte Marie Nordström bostadsort i stort sett vartannat eller vart tredje år: till Söderköping, till Kudby (Ög), till Stockholm och tillbaka till Gränna.

Den 23/8 1922 flyttar hon enligt utflyttningslängden till E.Cowes i västra England.

Sonen nämner inte ofta sin mor i den tryckta dagboken, "*Individuella registret*" (1955) men den 5 juni 1922 skriver han:

Evig pensionsflicka, evig romantiker, evig förhoppning att nå ett lockande ungdoms-paradis genom att fly Sverge och söka sig till England.

Nu har hon efter 7 år i Sverge (1915-1922) praktiskt taget bakom ryggen på oss, sönerna, som underhålla henne med 3 000 om året, ordnat återflyttning till södra England, att sammanbo med en jämnårig kusin, Mrs Merry.

Om ett år får vi kosta på henne återflyttning till Sverige igen, antagligen.

Stackars mamma! Hennes liv har varit bittert för henne själv. Hon har aldrig förmått ge eller få ömhet. Hon är en arki(!)-individualist och ego-centriker, och har aldrig lyckats spränga sig upp till ett friare, andligt liv. Pojkarna ha rasat, jag varit arg men till sist hjälpt henne.

Om jag har tolkat uppgifterna i inflyttningslängden för Solna stad rätt, återvände Marie Nordström till Sverige först 1926, efter att ha varit "hemma i England" i fyra år(!)

Flyttkarusellen fortsätter: Från Solna till Bromma, till Norrköping, till Gränna, till Skogs-Tibble (Uppl.) där Marie Sarah Nordström avlider 26/12 1937.